NOTITIE

Onderwerp	Onderbouwing houdbaarheid ecologische onderzoeken
Project	Planuitwerking dijkversterking Den Oever - Den Helder
Opdrachtgever	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Projectcode	138945
Projectleider	
Status	Definitief
Datum	19 juni 2025
Referentie	138945/25-009.629

Bijlage(n)	-
Aan	Hoogheemraadschap Hollands Noorder Kwartier
Kopie	

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Voor de dijkversterking Den Oever - Den Helder (DODH) is een soortenbeschermingstoets opgesteld, waarin de effecten van de dijkversterking op beschermde soorten zijn beoordeeld. Voor goed inzicht in de aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied, zijn in 2022 soortonderzoeken uitgevoerd (Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V., 2022). De houdbaarheid van ecologische onderzoeken is doorgaans drie jaar. Daarom moet worden aangetoond of de soortonderzoeken uit 2022 nog actueel genoeg zijn om de effectbeoordeling (opgesteld in 2025) op te baseren. Deze notitie onderbouwt 1) dat geen sprake is van wezenlijke verandering en 2) dat voor de uitbreiding van de scope van het project geen aanvullend soortonderzoek nodig is.

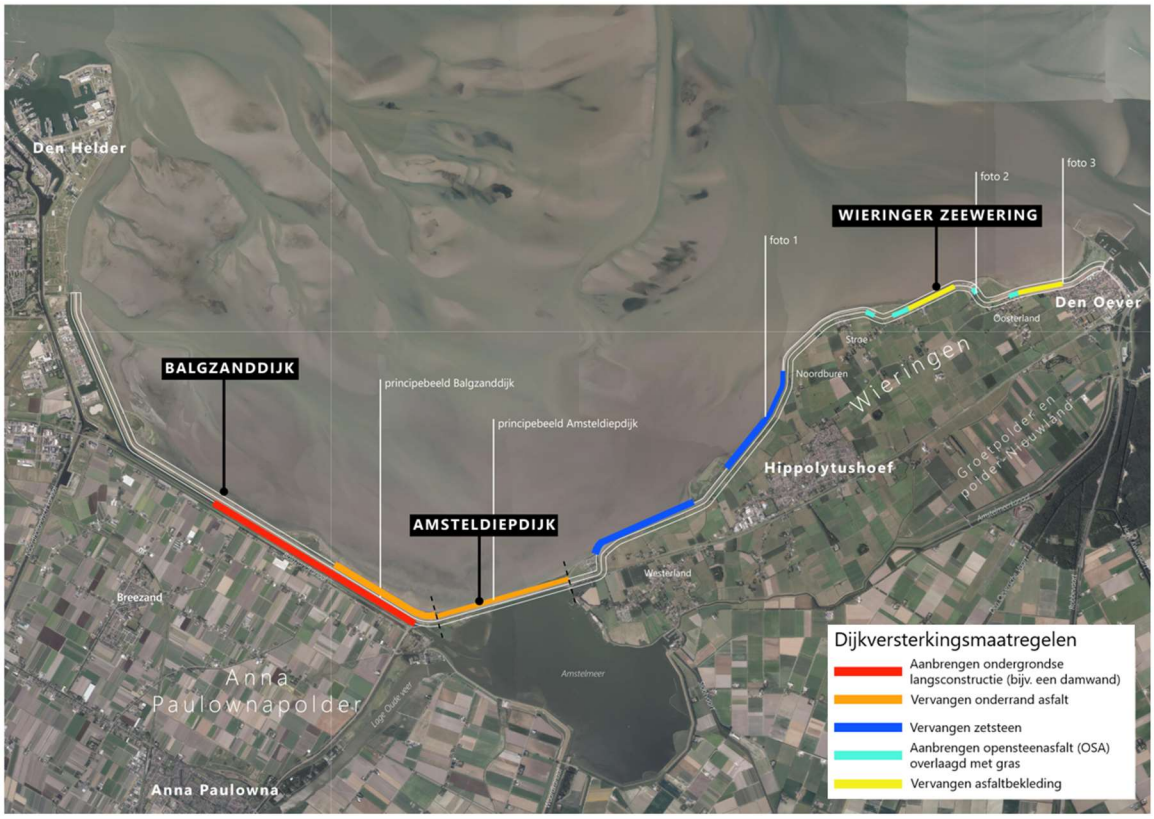
2 PROJECTGEBIED EN AFBAKENING ONDERZOEKSGEBIED

2.1 Projectgebied

De waterkering tussen Den Oever en Den Helder bestaat uit drie dijken, namelijk de Balgzanddijk, de Amsteldiepdijk en de Wieringer Zeewering. Afbeelding 2.1 geeft de ligging van de dijken weer.

De totale veiligheidsopgave voor de dijkversterking Den Oever - Den Helder is binnen de planuitwerking opgedeeld in meerdere secties. De sectie-indeling is gemaakt op basis van de ontwerpoplossing. De sectie-indeling met bijbehorende dijkpalen en lengtes zijn opgenomen in tabel 2.1 en weergegeven in afbeelding 2.1.

Afbeelding 2.1 Ligging van de dijksecties op de dijken tussen Den Helder (west) en Den Oever (oost). De met deze afbeelding corresponderende sectienummering is opgenomen in tabel 2.1

Tabel 2.1 Begrenzing dijksecties. Sommige secties zijn opgedeeld in een aantal deelsecties. Dit is onder andere het geval indien dezelfde ontwerpoplossing op meerdere locaties wordt toegepast

Dijksectie	Kleurcodering (overeenkomstig afbeelding 2.1)	Van dijkpaal	Tot dijkpaal	Lengte [m]	Locatie op het traject en ontwerpoplossing
1	rood	8.75	12.40	3.650	Balgzanddijk (aanbrengen langsconstructie)
2	oranje	11.00 12.50	12.50 14.84	1.500 2.340	Balgzanddijk en Amsteldiepdijk (vervangen onderrand asfalt door zetsteen)
3	donkerblauw	15.60 18.20	17.30 19.75	1.700 1.550	Wieringer Zeewering (vervangen zetsteen)
4	lichtblauw	21.65 22.05 23.30 24.05	21.75 22.275 23.35 24.175	100 225 50 125	Wieringer Zeewering (aanbrengen opensteenasfalt overlaagd met gras)
5	geel	22.275 24.175	23.10 24.95	825 775	Wieringer Zeewering (vervangen asfaltbekleding)

2.2 Actualiserende veldbezoeken

Voor de actualiserende veldbezoeken is een groter onderzoeksgebied gehanteerd als tijdens de ecologische onderzoeken. De werkzaamheden zijn ten opzichte van wat bekend was in 2022, uitgebreid. Afbeelding 2.2 laat de locatie zien die tijdens de actualiserende veldbezoeken onderzocht zijn op de geschiktheid, en aan/afwezigheid van huismus en gierzwaluw.

Afbeelding 2.2 Overzicht van de werkgebieden, aanrijdroutes en depotlocaties, inclusief de locatie langs de dijk die nog niet eerder onderzocht is op aan/afwezigheid van huismus en gierzwaluw

2.3 Methode

Op 18 februari en 16 april 2025 is het actualiserend veldbezoek uitgevoerd door R. van Deelen, ecologisch adviseur bij Witteveen+Bos. Aan de hand van de reeds uitgevoerde ecologische onderzoeken is het projectgebied onderzocht op aanwezige natuurwaarden. De veldbezoeken zijn overdag uitgevoerd. Het veldbezoek betreft een deskundigenoordeel gebaseerd op habitatgeschiktheidsonderzoek. Daarnaast zijn ook eventueel aangetroffen belangwekkende soorten genoteerd.

Kader - ecologisch deskundige

De ecologen van Witteveen+Bos beschikken over een uitgebreide ervaring met de betreffende soortgroepen en voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'. Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soort specifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:
op HBO- dan wel universitair niveau heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of als ecoloog werkzaam is voor een (ecologisch) adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, KNNV, FLORON, SOVON, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten; en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of-bescherming.

2.4 Functionaliteit projectgebied (en omgeving)

In het voorliggende hoofdstuk is onderbouwd of het projectgebied en de directe omgeving tussen 2022 en 2025 aan zodanige wezenlijke verandering onderhevig zijn geweest, dat de functionaliteit voor soorten is veranderd. Hierbij is onderscheid gemaakt in verschillende relevante soortgroepen.

Vaatplanten

Tijdens de ecologische onderzoeken zijn geen beschermde vaatplantensoorten aangetroffen in het projectgebied of de directe omgeving daarvan. Er is geconcludeerd dat (de directe omgeving van) het projectgebied geen geschikt biotoop vormt voor beschermde vaatplanten, afgezien van de muurbloem die ten noorden van Den Oever waargenomen is.

Er hebben tussen 2022 en 2025 geen wezenlijke veranderingen plaatsgevonden in het projectgebied of de directe omgeving daarvan waardoor geschikt biotoop voor beschermde vaatplanten is ontstaan. De functionaliteit voor vaatplanten is niet gewijzigd.

Grondgebonden zoogdieren en zeezoogdieren

Tijdens de veldbezoeken in het verleden zijn verschillende algemene grondgebonden zoogdieren waargenomen, zoals haas en egel. Er zijn in de omgeving van het projectgebied geen waarneembare verschillen aangetroffen, waardoor er soorten verwacht worden die niet reeds beoordeeld zijn in de soortenbeschermingstoets.

Daarnaast zijn in de Waddenzee zeezoogdieren aanwezig, als gewone dolfijn en bruinvis. In de soortenbeschermingstoets is echter reeds geconcludeerd dat de omgeving van het projectgebied geen geschikt leefgebied voor deze soorten vormt, aangezien het hier te ondiep is. De omgeving van het projectgebied is niet zozeer veranderd dat het in de huidige situatie wel leefgebied vormt.

Er hebben tussen 2022 en 2025 geen wezenlijke veranderingen plaatsgevonden in het projectgebied of de directe omgeving daarvan. Er is geen oeverbegroeiing verwijderd of aangeplant. Er heeft minimale autonome groei van reeds aanwezige vegetatie plaatsgevonden. De functionaliteit voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en zeezoogdieren is hiermee niet gewijzigd.

Vleermuizen

In de onderzoeken naar de aanwezigheid van vleermuizen zijn functies voor ruige dwergvleermuis en meervleermuis vastgesteld. De objecten/bomen die fungeren als lijnvormige elementen voor vliegroutes of foerageergebieden zijn niet veranderd sinds 2022.

Aangezien er tussen 2022 en 2025 geen wezenlijke veranderingen in het projectgebied of de directe omgeving daarvan zijn opgetreden, is een nachtelijk onderzoek ter verificatie van het voorgaande en de in 2022 uitgevoerde onderzoeken niet noodzakelijk.

Vogels

Tijdens de ecologische onderzoeken in 2022 zijn meerdere nestlocaties van huismus en gierzwaluw in (de omgeving van) het projectgebied vastgesteld. Tijdens het actualiserend onderzoek is één nieuw jaarrond beschermd nest aangetroffen. Ten westen van sectie 3A is een camping aanwezig, deze camping ligt gedeeltelijk binnen de verstoringscontour van het project. Het grootste gedeelte van de gebouwen op de camping is niet geschikt voor huismus of gierzwaluw. Bij een gebouw dat wel geschikt is voor deze soorten is een bezet huismusnest aangetroffen (Afbeelding 2.3). De effecten van de werkzaamheden voor de dijkversterking op het bezette nest wordt in de soortenbeschermingstoets meegenomen.

Afbeelding 2.3 Locatie van nieuw bezet nest van huismus

In (de omgeving van) het projectgebied kunnen wel andere algemeen voorkomende broedvogels voorkomen. In de soortenbeschermingstoets zijn echter voor het volledige projectgebied maatregelen opgenomen om overtredingen van het Bal, en aantasting van de staat van instandhouding te voorkomen.

Er hebben tussen 2022 en 2025 geen wezenlijke veranderingen plaatsgevonden in het projectgebied of de directe omgeving daarvan. Er zijn geen bomen of houtopstanden gekapt of aangeplant. Er heeft wel autonome groei van vegetatie plaatsgevonden, maar dit is gezien de korte periode van maximaal 3 jaar beperkt. De functionaliteit voor vogels is hiermee niet gewijzigd.

Reptielen en amfibieën

Tijdens de ecologische onderzoeken is geconstateerd dat het projectgebied en de directe omgeving geen geschikt leefgebied vormen voor beschermde reptielensoorten. Het projectgebied en de directe omgeving daarvan vormen wel geschikt leefgebied voor algemeen voorkomende amfibieënsoorten, met name in de vorm van landbiotoop, maar ook de rugstreeppad. In de soortenbeschermingstoets zijn echter voor het volledige projectgebied maatregelen opgenomen om overtredingen van het Bal, en aantasting van de staat van instandhouding te voorkomen.

Er hebben tussen 2022 en 2025 geen wezenlijke veranderingen plaatsgevonden in het projectgebied of de directe omgeving daarvan. Er heeft wel autonome groei van vegetatie plaatsgevonden, maar dit is gezien de korte periode van maximaal 3 jaar beperkt. De functionaliteit voor reptielen en amfibieën is hiermee niet gewijzigd.

Vissen

Tijdens de ecologische onderzoeken is geconstateerd dat leefgebied voor beschermde vissen afwezig is. Het projectgebied en de ruime omgeving ervan bestond en bestaat niet uit diep en open water, waardoor er geen leefgebied voor beschermde vissen onder de Habitatrichtlijn aanwezig is. In 2022 was geen leefgebied voor soorten beschermd onder het soortenbeschermingsregime ‘andere soorten’ aanwezig.

Er hebben tussen 2022 en 2025 geen wezenlijke veranderingen plaatsgevonden in het projectgebied of de directe omgeving daarvan. De functionaliteit voor vissen is hiermee niet gewijzigd.

Ongewervelden

Tijdens de onderzoeken in 2022 is één beschermde ongewervelde waargenomen, grote vos. Tijdens de veldbezoeken in 2025 is geconstateerd dat er geen veranderingen in het projectgebied zijn ten opzichte van 2022, waardoor er geen nieuw leefgebied is ontstaan voor beschermde ongewervelden. Omdat (de omgeving van) het projectgebied nog steeds niet voldoet aan de (over het algemeen hoge) eisen van beschermde ongewervelden anders dan grote vos, en er verder geen nieuw leefgebied bijgekomen is, is alleen de grote vos die in 2022 gevonden is relevant voor verdere effectbeoordeling.

Er hebben tussen 2022 en 2025 geen wezenlijke veranderingen plaatsgevonden in het projectgebied of de directe omgeving daarvan. Er heeft wel autonome groei van vegetatie plaatsgevonden, maar dit is gezien de korte periode van maximaal 3 jaar beperkt. De functionaliteit voor ongewervelden is hiermee niet gewijzigd.

2.5 Conclusie

Tussen 2022 en 2025 is het projectgebied niet aanzienlijk veranderd. Er zijn geen bomen gekapt of geplant, of gebouwen gesloopt of bijgebouwd. Er heeft enkel autonome groei van vegetatie plaatsgevonden, maar dit is gezien de korte periode van 3 jaar zeer beperkt. Tijdens de veldbezoeken is ten westen van het additionele werkgebied, in sectie 3A, een nieuw bezet nest van huismus vastgesteld. De effecten van de werkzaamheden voor de dijkversterking op dit nest worden in de soortenbeschermingstoets beoordeeld.

In de overige delen van het projectgebied zijn de functies voor beschermde soorten gelijk gebleven. Op basis van voorgaande is de conclusie dat de ecologische onderzoeken van 2022 anno 2025 nog houdbaar zijn.